

Suvun tutkiminen koukutti

■ Esko Orajärvi alkoi eläkepäivillä 14 vuotta sitten tutkia äidinpuoleista sukuaan. Kylli-Nivan sukukirjasarja on paisumassa jo seitsemänteen osaan.

ELEONOORA RIIHINEN

Jos yhtäkkiä huomaat istuneesi koko päivän selällemassa pölyisiä arkistoja maakunta-arkiston loisteputkilamppujen loimotuksessa, olet jäänyt jo koukkuun. Sukututkimus saattaa viedä mennessään.

Niin kävi pellolalaiselle Esko Orajärvelle, 77. Hän alkoi eläkepäivillään, noin 14 vuotta sitten, tutkia äidinpuoleista sukuaan. Syntyi Kylli-Nivan sukuseura, ja tutkimus lähti pakkahiljaa paisumaan.

Selvitys käsittää nyt 70 000 henkilöä ja noin 4 000 sivua valmista sukututkimusta.

Seitsemän osasta kirjasarjasta viisi on valmiina, yksi tulossa painosta ja seitsemäs, Ruotsin puolen sivusta kertova teos, on tekeillä.

Sukututkija istuu olohuoneen pöydän ääressä edessään läjä kirjoja - ei mitään pöytäkirjoja vaan jyhkeitä järkäleitä.

Orajärvi on juuri saapunut tutkimusarjasta Tornionlaaksosta Ruotsin puolelta. Hän oli sukutoimissa Aapuan ja Olgamangin kylissä.

Orajärvelle paakkeiksi-käyvät tarjonneet kyläläiset ovat hänelle sukua runsaan 200 vuoden takaa. Silloin yhteisen esi-isän **Juho Juhonpoika Nivan** jälkeläinen **Margareta Niva** avioitui Tornionjoen länsipuolelle nykyiseen Ruotsin Jarhoseen. Nivan suvun jälkeläiset ovat perustaneet molemmat kylät.

Orajärvi on selvittänyt Ruotsin puolen sukulaislinjat 1990-luvulle asti, ja tarvitsee paikallisilta sukulaisilta apua sukupolvien päivittämiseksi tähän päivään.

Orajärven mukaan sukututkimuksen eteneminen riippuu pitkälti sukulaisten innostuksesta ja auttamishahusta. Kaikkia nimiä ei saa ongittua arkistoista - ainakaan ilmaiseksi.

Kylli-Nivan suvusta tulee ainakin neljä kansanedustajaa, kolme kansainvälistä tennistilintä ja hiihtäjäkulttuurisuksia, kuten Ruotsin olympiakultamitalistit **Charlotte Kalla** ja **Ida Ingemarsdotter**. Hallitseva tanskalaisgata **Susanna Heikki** on niin ikään Kylli-Nivan suvusta.

li-Nivan sukua ja kotoinen Kolarista. Myös kirjallija **Timo K. Mukka** kuuluu sukuun.

Orajärvi muistaa Mukan etenkin lapsuudesta, vaikka tämä oli vähän liian nuori yhteisiin leikkeihin.

Orajärvi näyttää sukukirjasta kuvat Mukan akvarollimaabruksista, jotka esittävät tämän isoisoisää **Esak Mukkaa** ja isoisoitää **Amanda Mukkaa**. Vaikuttaa siltä, että myös Mukka hahusi muistaa ja ikuisia sukulaisensa vanhemmista polvista.

Mutta on suvusta löytynyt mustia-kin lampaita.

- Sitä sanotaan, että moni on alkanut tutkia sukua ja lopettanut siinä vaiheessa, kun ensimmäinen murhamies on tullut vastaan. Olen ajatellut aivan päinvastoin. Minä olen kiinnostunut selvittämään ainakin näitä vanhempia tapauksia.

Munan surullinen tapaus tuli ilmi, kun Orajärvi tutki Ruotsin lähteneen **Margaretan** ja hänen miehensä **Taneli Jarhosen** jälkeläisiä. Yksi suvun tyttäristä meni naimisiin ylitorniolaisen **Valleri Heikkilän** kanssa. Heikkilä syyllistyi tapoon ja tuomittiin vankeuteen. Kun Heikkilä oliin kuljettamassa veneellä tyrmään, tämä hyppäsi vankeudessa Kemijokeen ja hukkuu.

Eräistä toisesta murhamyönteistä löytyi jäljet Esko Orajärven sukunimen ensimmäiseen kantajaan **Aaron Nilonpoika Orajärven**.

- Orajärvi oli jo lapsena kuulut puhuttavan Marian kiveä, joka sijaitsee Pellossa-Tornionjoessa Ruotsin johtavan silan pohjoispuolella. Kyläläisten hyvin tunnetun vanhan tarinan mukaan Maria-niminen pika tapettiin ja pantiin kivillä täytettyyn veneeseen virran vietäväksi. Vene löytyi, Maria ei koskaan löydetty.

Orajärvi yllättyi, kun hän luki **Ove Anttilan** teoksesta, että Marian tarina on totta. Vielä yllättävämpi tieto oli se, että Marian murhasija pilleskeli Orajärven talossa pirtin vintillä.

Aaron Orajärveä syytettiin laivastojartoman pillottamisesta ja avustamisesta. Hän joutui maksamaan lopulta 60 hopeanaleria ja viettämään 16 vuorokautta vankeudessa vedellä ja leivällä.

Esko Orajärvi on tehnyt työuransa kartoittajana. - Työssä tuli tutustuttua arkistotutkimukseen ja tietojenkäsittelyyn. Tuomo Korteniemi.

"Sitä sanotaan, että moni on alkanut tutkia sukua ja lopettanut siinä vaiheessa, kun ensimmäinen murhamies on tullut vastaan. Olen ajatellut aivan päinvastoin."

Esko Orajärvi

Sukututkimus käy

ELEONOORA RIIHINEN

Miksi käyttää vuosikaudet sukunsa tutkimiseen? Suomen sukututkimusseuran entinen esimies, FL, TM **Markku Kuorilehto** osaa vastata kysymykseen jos kuka. Hän kiinnostui merimiesuustaan jo lukiopolkana.

- Tärkeää on se, että sukututkimus on niin viihdyttävää puuhaa. Heikissä yhteiskunnassa perinteet unohtuvat. Elämme vähän selästä historianonta aikaa. Sukututkimuksen kautta voi löytää päteviä lainausmerkeissä pysyvistä ajas-

ta. Menneisyys on moninainen so-tineen ja katoineen. Kun tekee sukututkimusta, tavoittaa historian, löytää henkilöitä ja persoonia, ymmärrys omaa sukua ja heidän ratkaisujaan kohtaan kasvaa. Kuorilehto sanoo.

Kun bahmottaa paikkansa satoja vuosia jatkuneesta sukupolvien ketjussa, rakentaa samalla myös omaa identiteettiään.

- Sukututkimusta tehneenä sitä ajattelee laajemmin asioita. Näkee, että ajan toisella puolella on elämää. En pidä enää monia asioita ihmeellisinä. Ihmiset ovat teh-

Niistä on ollut hyötyä sukututkimuksessa, Orajärvi kertoo. Sukukirjoja on koostanut Orajärven lisäksi kustantaja

salapoliisin työstä

neet kallempia, ja heillä on riittänyt rohkeutta vaikka mihin.

Jos sukututkimus kiinnostaa, näin syksyllä on hyvä aika aloittaa ilmoittautumalla sukututkimuskurssille, joita järjestetään työväen- ja kansalaisopistoissa.

Kuorilehdon mukaan mielenkiinto sukututkimusta kohtaan on lisääntynyt, koska digitalisointi on helpottanut tietojen keruuta. Laaja lähdeaineisto vaatii kuitenkin harjoitusta entistä enemmän huolellisuutta.

Aloittelijoiden yleisin virhe on

lähtel seuraamaan väärää sukulinjaa, koska samannimisiä ihmisiä on ennenkin ollut runsaasti.

- Se on salapoliisin työä. Pitää etsiä todisteita, lapsille pitää löytyä tietyssä järjestyksessä vanhemmat, ja tiedot täytyy tarkistaa monesta eri lähteestä, Kuorilehto sanoo.

Nykyään sukututkijat käyttävät arkistolähteiden lisäksi myös DNA-testejä. Testeistä on innostunut myös **Esko Orajärvi**. Kun paperijäljet tyrehtyvät, testeillä saatiin todistettua se oletus, että Pellosta lähteneet Kylli-Nivat ovat su-

kuu Kuzamon Kyilleille.

Sukututkimus ei ole vain nimien kaivua ja yhdistelyä. Se on myös ihmisten yhdistämistä. Sukuseurat järjestävät sukukokouksia, ja ihmiset löytävät linkin toisiinsa maailman ääristä.

Kylli-Nivan sukujuhilla oli heinäkuussa 400 sukulaista. Heitä saapui Vaattojärven rantaan ympäri Suomea, Yhdysvalloista, Norjasta ja Sveitsistä.

- Suomessa ollaan aika yksilöllisiä ja ajatellaan vain itseään. Sukututkimus yhdistää ja luo yhteisöllisyyttä, Kuorilehto sanoo.